

HIZLI İHTİYAÇ ANALİZİ:

Şubat 2023 Depreminin Türkiye'deki Suriyeli KOBİ'ler Üzerindeki Ani Etkisi

Yönetici Özeti

6 Şubat 2023'te Türkiye'nin güneyinde gerçekleşen bir dizi yıkıcı deprem nedeniyle Türkiye ve Suriye'de 50.000'den fazla insan hayatını kaybetti.¹ Depremden etkilenenler arasında, daha önce Suriye'de devam eden iç savaş nedeniyle yerinden edilen ve depremin vurduğu bölgelerde yaşayan iki milyon Suriyeli mülteci de bulunuyor.² Building Markets'in geçmişteki araştırmalarında, %50'sinden fazlası Türkiye'nin güneyinde depremden etkilenen bölgelerde bulunmak üzere, ağıımızdaki 2.500'den fazla küçük ve orta büyüklükte işletmeyi (KOBİ) kuran Suriyelilerin Türkiye'ye girişimcilik becerilerini ve sermayelerini getirdikleri ortaya konmuştu.

Depremi takip eden hafta, Building Markets, Türkiye ağıında bulunan ve depremin vurduğu bölgelerde faaliyet gösteren 862 KOBİ ile hızlı bir ihtiyaç analizi gerçekleştirdi. Hızlı ihtiyaç analizi, depremin KOBİ'ler, iş operasyonları ve en acil ihtiyaçları üzerindeki etkisini anlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, Building Markets'in ve depreme müdahale ve toparlanmaya odaklanan diğer paydaşların, depremin hemen ardından KOBİ sahipleri, çalışanları ve aileleri için gerekli desteğe öncelik vermelerine yardımcı olacaktır. Analiz ayrıca, KOBİ'lerin insani yardım ve kurtarma çalışmalarını destekleme konusunda hangi potansiyele sahip olabileceklerini de vurgulayacaktır.

¹ Hubbard, Ben ve Gülsin Harman. 2023. "New Earthquake Strikes Turkey, Rattling an Already Devastated Region." New York Times. 27 Şubat. <https://www.nytimes.com/2023/02/27/world/middleeast/turkey-earthquake.html> (erişim tarihi: 27 Şubat 2023).

² Abdulrahim, Raja. 2023. "Lives of Syrian Refugees in Turkey Shatter a Second, or Third, Time." New York Times. 12 Şubat. <https://www.nytimes.com/2023/02/12/world/middleeast/syria-turkey-earthquake-refugees.html> (erişim tarihi: 27 Şubat 2023).

KOBİ'lerin iyileştirilmesine odaklanmak şu nedenlerden dolayı önemlidir:

1. İşletme sahiplerinin, çalışanlarının ve ailelerinin acil ve yakıcı ihtiyaçlarını karşılamak, böylece daha derin bir kırılganlık veya risk durumuna girmelerini engellemek.
2. Depremde yıkılan bölgelerde çok ihtiyaç duyulan yardımların sağlanmasında onları desteklemek.
3. İşletme sahipleri ve çalışanları için geçim kaynaklarının geri kazanılmasını desteklemek.
4. Söz konusu bireysel işletmelerin faaliyet gösterdiği pazarların

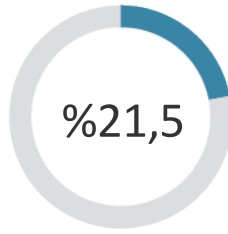
Önemli Bulgular

DEPREMİN BARINMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Katılımcıların neredeyse yarısı (%45) evlerinden başka yere taşınmak zorunda kaldı. Taşınmak zorunda kalanların %70,2'si asıl şehirlerinin dışında, % 55,4'ü başka bir ilde bulunuyor. Taşınmak zorunda kalanlar çoğunlukla arkadaşlarının veya akrabalarının yanında kalırken (%50,8) diğerleri yeni kiraladıkları ev veya dairelerde (%18,6) veya cami, araba veya çadır gibi geçici barınma yerlerinde kalıyor (%15,8). Diğerleri otellerde, işyerlerinde veya devletin yardım merkezlerinde kalıyor. Evlerine dönemiyorlar çünkü kendilerini orada güvende hissetmiyorlar (%28,6), evlerinin ciddi onarıma ihtiyacı var (%27,8) veya evleri tamamen yıkıldı (%15,8).

Şu anki ortalama hane büyüklüğü 6

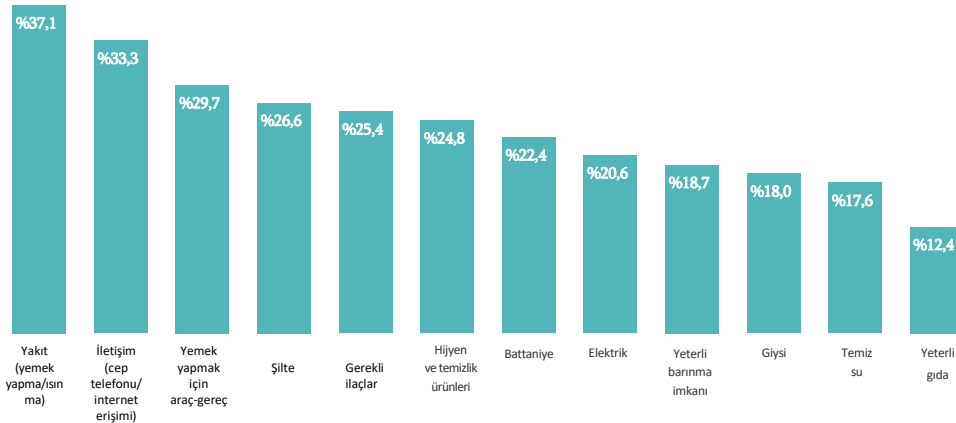

Deprem öncesine göre daha kalabalık yaşayan hanelerin oranı. Genellikle akrabalar birlikte kalıyor

YÜKSEK ÖNCELİKLİ KİŞİSEL VE AİLEVİ İHTİYAÇLAR

Genel olarak, insanların temel ihtiyaçları aileleri veya mevcut deprem müdahale altyapısı tarafından iyi bir şekilde karşılanmaktadır; yeterli gıdaya erişimi olan katılımcıların oranı yaklaşık %90, yemek pişirmek ve ısıtmak için yeterli yakıtı sahip katılımcıların oranı %62,9'dur. Öte yandan en çok ihtiyaç duydukları kalemler sorulduğunda, katılımcılar yeterli gıdaya, temiz suya, ilaca ve tıbbi malzemeye erişimin önemini vurgulamıştır.

TEMEL İHTİYAÇLARA ERİŞEMEYENLERİN ORANI

ANKET KATILIMCILARI

862 anket katılımcısı

%96,3 Suriyeli

KOBİ'lerin, %3,7'si ise Suriyeli işçileri istihdam eden ev sahibi topluluk üyelerine ait

%94,4 erkeklere ait

%5,6 kadınlara ait

İŞLETMELERİN BÜYÜKLÜĞÜ

%78,8

Mikro (1-9 çalışan)

%18,8

Küçük (10-49 çalışan)

%2,4

Orta (50-250 çalışan)

BAŞLICA SEKTÖRLER

%37

toptan ve perakende satış

%34,1

imalat

%5,8

konaklama ve gıda hizmetleri

%49,9

Gaziantep'ten, yani Building Markets'in Türkiye'nin güneyindeki ağının yoğunlaştığı bölgeden, ayrıca

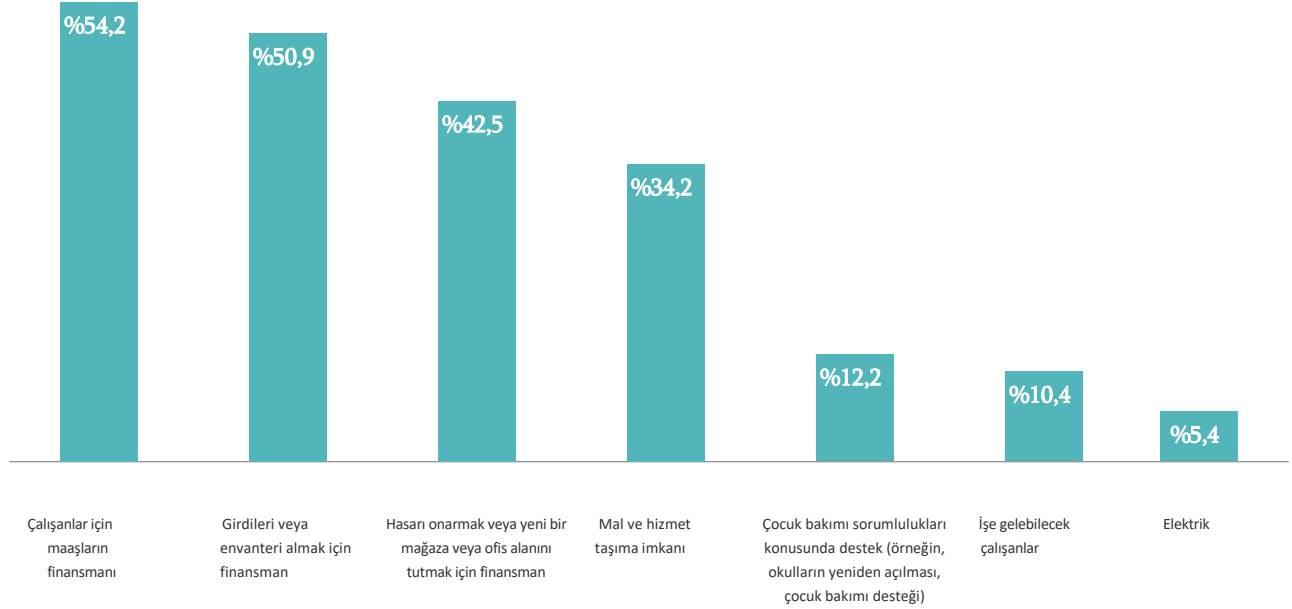
Adana (%5,5), Hatay (%16,2), Mersin (%16,8) ve Şanlıurfa'dan (%11,6) katılımcılar vardı.

DEPREMİN İŞ FAALİYETLERİ VE VARLIKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Araştırmaya katılan KOBİ'lerin sadece %33'ü depremden öncekiyle aynı kapasiteyle çalışmaya devam edebileceklerini söylemiştir. %49'u işlerini sınırlı kapasiteyle sürdürebileceklerini söylerken KOBİ'lerin %16,9'u ticari operasyonlarını devam ettiremeyeceklerini bildirmiştir. KOBİ'ler, işyeri, depolama tesisleri ve envanter gibi ticari varlıklarının hasar gördüğünü belirtmiştir. Ayrıca iş sürekliliği konusunda zorluklarla karşı karşıya kalmışlardır, örneğin tedarikçilerine ulaşılamamaktadır veya faaliyetlerini durdurmuştur. Ayrıca altyapıdaki aksamalar nedeniyle mallarını yurt içinde ve yurt dışına ulaştırmakta zorluk yaşamaktadırlar.

TİCARİ FAALİYETLERİN SÜRDÜRÜLMESİ İÇİN GEREKEN DESTEK

İNSANİ MÜDAHALELERİ DESTEKLEMeye HAZIR VE BUNA İMKANI OLAN KOBİ'LER

Araştırmaya katılan KOBİ'lerin neredeyse yarısı (%46,5), işletmelerinin insani müdahalede kullanılabilecek ürün ve hizmetler ürettiklerini ve mümkün olan her şekilde yardımcı olmak istediklerini belirtmiştir. Bazıları yardım çabalarına lojistik destek sağlayabilir, diğerleri insani yardım için çeviri hizmetleri sağlayabilir ve diğerleri tıbbi ekipman ve hijyen ürünleri üretebilir veya satabilir. KOBİ'ler gıda endüstrisi, gıda ürünleri imalatı ve restoran işletme alanlarında çalışmaktadır; ayrıca inşaat, elektrik ve mühendislik hizmetleri veren KOBİ'ler vardır. Bu işletmeler depremde etkilenen bölgelere destek vermeye hazırdır.

"Şirketim ve evim depremde etkilenmedi ve şirketim ihtiyacı olanlara yiyecek kolileri gönderebilir."

GIDA ÜRETİCİSİ, GAZİANTEP

Sonraki Adımlar

KOBİ'lerin iyileşmesini desteklemek kritik önem taşımaktadır. Küçük işletmeler, yerel topluluğa hızlı bir şekilde mal ve hizmet sağlama yetenekleri göz önüne alındığında, yalnızca acil ihtiyaçları desteklemek için iyi bir konumda olmakla kalmaz, aynı zamanda altyapıyı yeniden inşa etmek, insanları işe geri döndürmek ve toplulukların sağlıklı bir yaşam sürmek için ihtiyaç duydukları şeylere sahip olmalarını sağlamak da dahil olmak üzere uzun vadeli iyileşmenin kritik bir parçası olabilirler.

- 1. Acil temel ihtiyaçların derhal önceliklendirilmesi:** Araştırmaya katılan birçok küçük işletme sahibi yeterli gıdaya erişme de, henüz erişemeyenler için gıdaya erişim hala en yüksek öncelik. Aynı zamanda, Building Markets'in Türkiye'nin güneyindeki ağında bulunan 100'den fazla gıda işletmesi acil ihtiyaçları karşılamaya hazır. Çabalar, beslenmeye yeterli erişimi olmayanların ihtiyaçlarını karşılamak için yerel gıda hizmeti sağlayıcılarını finanse etmeye veya ailelerinin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini sağlamak için işletme sahiplerine ve çalışanlarına nakit sağlamaya öncelik verebilir.
- 2. KOBİ'lerin tam anlamıyla faaliyete geçebilmesi için nakit hibelerin verilmesi:** İşletmelerin üçte ikisi depremden önceki kapasitede çalışmamakta, bu da yardım çabalarını destekleme veya çalışanlarının geçim kaynaklarını güvence altına alma yeteneklerini engellemektedir. KOBİ'lerin, çalışanların maaşları için hibeler, envanter oluşturmak veya işyerinde, mağazada veya ekipmanda oluşan hasarı onarmak da dahil olmak üzere tekrar çalışmaya başlaması için acil finansmana ihtiyaç duyduğu açıktır. Nakit hibelerin sağlanması, toparlanmayı destekleyecek ve bu bireyler ve topluluklar için daha fazla ekonomik kötüleşme riskini önleyecektir.
- 3. İşletmeler için işyeri sağlanması:** Birçok işletme sahibi, önümüzdeki ay tekrar çalışmaya başlayabilecekleri konusunda iyimser olsa da, işletmeler için mevcut çalışma alanlarında bir boşluk var. Birçok KOBİ'nin çalışma alanları hasar görmüş durumda veya operasyonlarına devam etmek için yeterli kaynaklara sahip değil. Kuruluşlar, işletmelerin geçici bir kapasitede çalışması için güvenli ve erişilebilir alanlar sağlayabilir.
- 4. Satın alma süreçlerinde yerel işletmelerin katılımına odaklanma:** İşletmeler Türkiye'de ve muhtemelen Suriye'de insani müdahaleleri destekleyebilecek bazı alanlarda çalışmaya hazır. Yerel işletmeler sadece uzmanlığa ihtiyaç duymakla kalmaz, aynı zamanda yardım ve kurtarma çabalarını desteklemek için acilen yanıt verebilirler. Uluslararası bağışçılar ve yardım kuruluşları, gereksinimlerini karşılamak için ve yerel ekonomik iyileşmenin ayrılmaz bir parçası olarak, iş yaratmak ve yerel işletmeler için gelir elde etmek için yerel tedariklere öncelik verebilir.

Building Markets
Small Business. Big Impact.

Building Markets, iş yaratmayı ve kapsayıcı büyümeyi teşvik ederek acil sosyal zorlukların üstesinden gelmek için küçük işletmelerin dönüştürücü gücünü ortaya çıkaran, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. 2004 yılında kurulan Building Markets, rekabetçi yerel KOBİ'leri buluyor, geliştiriyor ve tedarik zincirleriyle ve yatırımla buluşturuyor. Bu modeli kullanan Building Markets, 27.500'den fazla KOBİ'yi destekledi, bu işletmelerin 1,39 milyar dolar tutarında sözleşme ve 22 milyon dolar tutarında kredi ve yatırım kazanmalarına yardımcı oldu ve Ürdün, Myanmar, Afganistan, Liberya ve Haiti gibi çeşitli pazarlarda 74.500'den fazla iş imkanı yaratılmasına yardımcı oldu. Building Markets, 2016 yılından bu yana Türkiye'de Suriyelilere ait ve Suriyelileri istihdam eden işletmeleri destekleyerek, ülke çapında 2.500'den fazla KOBİ'den oluşan bir ağ yarattı.

İLETİŞİM BİLGİLERİ:

PARTNERSHIPS@BUILDINGMARKETS.ORG

@BUILDINGMARKET

/BUILDINGMARKETS

@BUILDINGMARKETS